

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 8Csp/109/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4123237086
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Bartová
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2024:4123237086.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

8Csp/109/2023

Okresný súd Nitra sudkyňou JUDr. Danou Bartovou v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX C. XXX, podnikajúca pod obchodným menom A. B. – B., s miestom podnikania 951 91 Zlatno 133, IČO: 46 799 397, zastúpená D. E. F., bytom XXX XX G. H. XXX, proti žalovanej: A. I. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. XXXX/XX, XXX XX D. – B. I., zastúpená JUDr. Adrianou Pukaj Kerestešovou, advokátkou a JUDr. Mgr. Soňou Švarnou, advokátkou, vykonávajúcimi činnosť v združení Advokátska kancelária Kerestešová & Švárna, so sídlom Coborihho 2, 949 01 Nitra, o zaplatenie sumy 790 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

8Csp/109/2023

I. Súd žalobu zamietá.

II. Žalovanej súd priznáva voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

8Csp/109/2023

1. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáha voči žalovanej zaplatenia sumy 790 eur s úrokom z omeškania 8% ročne od 25.08.2020 do zaplatenia a náhrady trov konania titulom ceny za poskytnuté pohrebné služby. Žalobu odôvodnila tým, že dňa 18.02.2020 uzatvorila so žalovanou písomnú dohodu na dodanie rakvy, šerpy, kríža na rakvu a úpravu zosnulého v sume 310 eur, verbálnu dohodu na vykonanie cintorínskych služieb v sume 447 eur a dodatočne verbálnu dohodu na ikebanu na rakvu v sume 27,50 eura. Po uskutočnení pohrebu a kremácie zosnulej matky žalovanej bola žalobkyňou vystavená faktúra č. 2020002 na sumu 790 eur, ktorú žalobkyňa mienila odovzdať žalovanej spolu s urnou v prevádzkových priestoroch žalobkyne, k čomu žalobkyňa žalovanú telefonicky a e-mailom vyzvala. Následne žalobkyňa zaslala žalovanej faktúru č. 2020002 zo dňa 03.08.2020 formou doporučenej zásielky, ktorú žalovaná prevzala 25.08.2020. Žalovaná faktúru neuhradila. Z dôvodu omeškania žalovanej s úhradou si žalobkyňa uplatnila úrok z omeškania vo výške 8 % ročne od 25.08.2020 do zaplatenia podľa Obchodného zákonníka.

2. Súd vo veci vydal platobný rozkaz, voči ktorému podala žalovaná včas odpor s vecným odôvodnením. Namietala, že faktúra s poradovým číslom 2 bola vystavená viac ako 6 mesiacov po pohrebe, predmetnú faktúru reklamovala, pričom žalobkyňa reklamáciu nevybavila. Faktúra obsahuje nesprávnu

výslednú sumu, keď je fakturovaná aj nevykonaná služba pohreb do hrobu. Žalovaná vznesla námietku premlčania dôvodiac, že žalobkyni právo na zaplatenie služieb, ktoré mohla fakturovať, vzniklo dňa 19.02.2020, t.j. nasledujúci deň po pohrebe. Ďalej poukázala na obsahové náležitosti faktúry, ktoré vykazujú známky podvodu, čo namietala aj v reklamácií zo dňa 21.12.2020. Poukazovala na ceny podľa zákazkových listov bez DPH, ktoré žiadala od žalobkyne predložiť. Namietala, že žalobkyňa nevykonala pohrebné služby riadne, odborne a profesionálne. Činnosťou žalobkyne jej vznikla škoda 900 eur, ďalšia škoda 70 eur titulom zadržaného dokladu príspevok na pohreb. Žalobkyňa sa mala dopustiť zadržania urny, čo podmieňovala platbou faktúry, ktorá ani v tom čase neexistovala.

3. Žalobkyňa vo vyjadrení k odporu predniesla tvrdenia k dôvodnosti fakturácie položky „pochovanie zosnulej“, poukázala na podľa nej súvisiace konanie vedené na tunajšom súde sp. zn. 16C/11/2022, kde žalovaná predkladala tie isté argumenty ako v podanom odpore, čo napĺňa dikciu § 159 CSP, a to prekážku litispedencie. K námietke premlčania uviedla, že všeobecná premlčacia doba 3 rokov plynie odo dňa vystavenia faktúry, t.j. 03.08.2020.

4. Žalovaná následne predložila námietku miestnej nepríslušnosti z dôvodu, že jej trvalé bydlisko je v D. a žiadala, aby bola vec postúpená na príslušný súd v D.. Súd jej k námietke miestnej nepríslušnosti oznámil, že bola podaná oneskorene. Súd posúdenie námietky odôvodnil tým, že súd skúma miestnu príslušnosť len na námietku uplatnenú najneskôr pri prvom procesnom úkone, ktorým bol v konaní podaný odpor žalovanej proti platobnému rozkazu, doručený súdu dňa 25.01.2024. V prípade, ak účastník nevznesie námietku miestnej príslušnosti pri prvom úkone, teda pri podanom odpore (v tomto konkrétnom prípade), toto oprávnenie stráca. Miestnu príslušnosť už potom za žiadnych okolností skúmať nemožno.

5. Súd na prejednanie veci nariadil pojednávanie, ktoré vykonal za účasti zástupcov strán sporu a žalovanej. Zástupca žalobkyne poukázal na právoplatné rozhodnutie Krajského súdu v Nitre v súvislosti s konaním 16C/11/2022.

6. Právna zástupkyňa žalovanej s poukazom na § 52 ods. 1a § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 261, 262 ods. 1,2 Obchodného zákonníka dôvodila, že nejde o obchodnoprávny vzťah, ale o spotrebiteľský, preto nemôže byť žalobkyňa úspešná v časti ňou uplatňovaných úrokov z omeškania. Z pohľadu žalovanej je sporné premlčanie nároku, ako aj začiatok plynutia premlčacej lehoty. Nakoľko boli služby súvisiace s pohrebom poskytnuté 18.02.2020, deň začatia plynutia premlčacej lehoty je 19.02.2020. Ak nebude preukázané, že bolo dohodnuté, že žalovaná má uhradiť služby nasledujúci deň po pohrebe, poukazuje na § 563 Občianskeho zákonníka. Nestotožňujú sa s tým, že v danom prípade je výzvou na zaplatenie dlhu doručenie faktúry žalovanej v auguste 2020. Uvedené zákonné ustanovenie neupravuje žiadnu formu výzvy veriteľa na plnenie. Preto poukazuje na pripojenú emailovú komunikáciu zo dňa 25.02.2020, kde žalobkyňa uvádza, že bolo dohodnuté, že sumu žalobkyňa uhradí v pondelok 24.02.2020. Následne v správe z 02.03.2020 žalobkyňa vyzvala žalovanú na zaplatenie sumy 790 eur v lehote do 04.03.2020. Premlčacia doba začala plynúť 02.03.2020 a uplynula 02.03.2023, prípadne s poukazom na konštantnú judikatúru, v prípade, ak nebola doba plnenia dohodnutá, tak nasledujúci deň po vzniku dlhu, t.j. 19.02.2020 a uplynula 19.02.2023, pričom žaloba bola podaná 31.07.2023.

7. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, najmä faktúrou č. 2020002, upomienkami, objednávkovým listom, vyúčtovaním cintorínskych a pohrebných služieb, neuznaním faktúry a reklamáciou služieb, e-mailovou komunikáciou, podaciami lístkami a zistil nasledovný skutkový a právny stav:

8. Dňa 18.02.2020 si žalovaná u žalobkyne ako prevádzkovateľa pohrebných služieb objednala v súvislosti s pohrebom jej zosnulej matky rakvu za 285 eur, šerpu za 5 eur, križ za 10 eur a úpravu zosnulého v rakve za 10 eur, celkovo za 310 eur. Žalobkyňa vyhotovila dňa 18.02.2020 vyúčtovanie cintorínskych a pohrebných služieb za pohreb zosnulej matky žalovanej konaný dňa 18.02.2020, kde vyúčtovala nasledovné úkony: nosiči rakvy 40 eur, doprava 42 eur, nakladanie a vykladanie zosnulého 30 eur, použitie pohrebného vozíka 20 eur, paušálny výjazd pohrebného auta 40 eur, prevoz zosnulého 25 eur, prevoz zosnulého po pracovnej dobe 40 eur, pochovanie zosnulého 80 eur, kremácia 130 eur, spolu 447 eur.

9. V e-mailovej komunikácii žalovaná dňa 24.02.2020 požiadala o zaslanie predložených žalobkyňou vyúčtovaných položiek za pohreb. Žalobkyňa dňa 25.02.2020 žalovanej napísala: „k nahliadnutiu zákazkové listy máte predajni na Bernolákovej ul., kde ste ich aj v piatok osobne 21.02.2020 skontrolovali a podpísali. Dohodnuté bolo, že v pondelok 24.02.2020 túto sumu aj uhradíte.“ Žalovaná na to odpovedala, že je po úraze členka a žiada o zaslanie dokladov mailom, na čo žalobkyňa reagovala tak, že keď pôjde žalovaná na kontrolu, môže sa zastaviť v predajni a po zaplatení prevziať aj urnu s popolom. Žalovaná následne opakovane žiadala o zaslanie zákazkových hárkov.

10. Dňa 02.03.2020 žalobkyňa e-mailom požiadala žalovanú o okamžité vyplatenie pohrebných nákladov v sume 790 eur s upozornením, že ak tak neurobí do 04.03.2020, pôjde podať trestné oznámenie a bude vymáhať celú sumu, aj náklady ktoré za žalovanú zaplatila, plus náklady za uskladnenie urny a úrok z omeškania za každý deň nezaplatenia. Žalovaná na v odpovedi na výzvu dňa 04.03.2020 uviedla, že bola v prevádzke žalobkyne osobne dňa 20.02.2020 (štvrtok) a následne 21.02.2020 (piatok) a odvtedy s ňou písomne komunikuje – dňa 24.02.2020 (pondelok) ju písomne požiadala o riadne zaslanie predloženého vyúčtovania v identickej podobe a forme, ako ich videla v prevádzke.

11. Žalobkyňa vystavila žalovanej dňa 03.08.2020 faktúru č. 2020002 s dátumom dodania a dátumom splatnosti 03.08.2020 na sumu 790 eur, kde fakturovala pohrebné a cintorínske služby za zosnulá matku žalovanej nasledovne : ikebana na rakvu 27,50 eura, rakva 237,50 eura, šerpa 4,17 eura, križ na rakvu 8,33 eura, úprava zosnulého v rakve 8,33 eura, nosiči rakvy 33,34 eura, doprava 35 eur, nakladanie a vykladanie zosnulej 25 eur, použitie pohrebného vozíka 16,67 eura, paušálny výjazd pohrebného auta 33,33 eura, prevoz zosnulej 20,83 eura, prevoz zosnulej po pracovnej dobe 33,33 eura, pochovanie zosnulej 66,67 eura, kremácia 108,33 eura, spolu 658,33 eura bez DPH, plus DPH 20 % v sume 131,67 eura, celkovo 790 eura. Žalovanej bola faktúra doručená dňa 25.08.2020 (nesporné tvrdenie). Žalobkyňa úhradu faktúr urgovala upomienkami zo dňa 28.09.2020 a 04.12.2020.

12. Listom zo dňa 21.11.2020 žalovaná oznámila žalobkyňi, že faktúru neuznáva a reklamuje jej služby z dôvodu, že k zaslanej faktúre nie sú priložené príslušné podklady – zákazkové listy zo dňa 19.02.2020, o ktorých zaslanie žiadala žalovaná ústne aj písomne, a to opakovane. Ďalej namietala, že obsah uvedený vo faktúre a výsledná fakturovaná suma sú v rozpore so skutočnosťou. Ďalej sa žalobkyňa dopustila zadržiavania urny po kremácii, zadržiavania a nevydania potvrdeného dokladu pre vyplatenie príspevku na pohreb a tým k zmareniu vyplatenia príspevku.

13. Podľa § 8 ods. 2 zákona č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve v platnom znení prevádzkovanie pohrebnej služby zahŕňa

- a) počiatočnú starostlivosť o ľudské pozostatky,
- b) úpravu ľudských pozostatkov a ich ukladanie do rakvy,
- c) prepravu ľudských pozostatkov a ľudských ostatkov a prepravu potrateného ľudského plodu alebo predčasne odňatého ľudského plodu,
- d) miestnu prepravu, prenos rakvy a pochovanie.

14. Podľa § 8 ods. 3 zákona o pohrebníctve prevádzkovanie pohrebnej služby môže ďalej zahŕňať činnosti, ktoré súvisia s pohrebom, a to

- a) predaj rakiev a smútočných potrieb,
- b) zabezpečovanie a organizáciu pohrebného obradu,
- c) poradenskú činnosť súvisiacu s pohrebom.

15. Podľa § 631 Občianskeho zákonníka zmluvou o dielo zaväzuje sa objednávateľovi ten, komu bolo dielo zadané (zhotoviteľ diela), že ho za dojednanú cenu vykoná na svoje nebezpečenstvo.

16. Podľa § 563 Občianskeho zákonníka ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

17. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

18. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

19. Podľa § 41 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v platom znení (ďalej len CSP) súd skúma miestnu príslušnosť iba na námietku žalovaného uplatnenú najneskôr pri prvom procesnom úkone, ktorý mu patrí; výlučnú miestnu príslušnosť skúma aj bez námietky na začiatku konania.

20. Podľa § 42 CSP ak je námietka miestnej nepríslušnosti nedôvodná alebo ak nie je uplatnená včas, súd na ňu neprihliadne a spor prejedná a rozhodne. Neprihliadnutie na námietku súd odôvodní v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

21. Pred vecným posúdením nároku je potrebné sa vysporiadať s danosťou podmienok konania. Žalovaná podaním doručeným súdu dňa 15.03.2024 namietla miestna príslušnosť tunajšieho súdu z dôvodu, že miestom adresa jej trvalého bydliska je Bratislave a žiadala o postúpenie veci na príslušný súd. Aj keď skutočnosti uvádzané a preukázané žalovanou o jej trvalom pobyte zakladajú miestnu príslušnosť súdu v Bratislave, súd ex offo miestnu príslušnosť neskúma (okrem výlučnej miestnej príslušnosti, ktorá sa v danej veci neuplatňuje), skúma ju len na námietku žalovanej, ktorá síce bola v konaní predložená, avšak na túto nie je možné prihliadať s poukazom na § 41 a 42 CSP, nakoľko žalovaná neuplatnila námietku včas pri jej prvom procesnom úkone, ktorým bol odpor proti platobnému rozkazu doručený súdu dňa 09.02.2024. Ak účastník neuplatnil námietku nedostatku miestnej príslušnosti pri prvom úkone, ktorý mu patril (teda tiež v prípade, že ju uplatnil, ale oneskorene), potom tu už nie je k dispozícii procesný postup, ktorým by bolo možné zmeniť stav, že konanie bolo začaté na mieste nepríslušnom súde. Miestnu príslušnosť už potom za žiadnych okolností skúmať nemožno a nedostatok miestnej príslušnosti procesného súdu je tak v dôsledku koncentrácie konania zhojený (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 206 – 207). Z vyššie uvedených dôvodov súd spor prejednal.

22. Žalobkyňa si svoj nárok odvodzuje od poskytnutých pohrebných a cintorínskych služieb za pohreb matky žalovanej konaný dňa 18.02.2020, ktoré objednala žalovaná. V konaní nebolo medzi stranami sporné objednanie uvedených služieb, ich následná realizácia žalobkyňou (okrem položky pochovanie do hrobu, ktorú žalovaná namietala ako nezrealizovanú vzhľadom na kremáciu). Sporným bol nárok žalobkyne čo do výšky, premlčanie uplatneného nároku, ako aj dátum, od ktorého začína plynúť premlčacia doba. Sporné bolo aj tvrdenie žalovanej o škode, ktorá jej mala vzniknúť činnosťou žalobkyne pri realizácii pohrebných služieb (škoda 900 eur) a škoda spôsobená nevydaním dokladu na príspevok na pohreb (70 eur).

23. Po zhodnotení podstatných tvrdení strán sporu a vykonanom dokazovaní súd dospel k záveru, že žalobe nemožno vyhovieť. Súd daný právny vzťah posúdil ako zmluvu o dielo podľa Občianskeho zákonníka uzatvorenú na základe objednávky žalovanej, predmetom ktorej bolo vykonanie pohrebných služieb spolu s dodaním objednaného tovaru (rakvy a smútočných potrieb) podľa § 8 ods. 2 a 3 zákona o pohrebníctve (obdobne rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 16.03.2023, sp. zn. 16Co/3/2023). Súd pre úplnosť uvádza, že žalobca si uplatňoval nárok titulom bezdôvodného obohatenia, s čím sa súd nestotožnil vzhľadom na jednoznačný záväzkový charakter vzťahu, z ktorého vyplýva žalovanej ako dlžníčke záväzok uhradiť dohodnutú cenu, t.j právny dôvod na plnenie. Strany konania nie sú povinné uplatnený nárok ani obranu proti nemu právne kvalifikovať, pretože právna kvalifikácia je vecou súdu. Musia ale uviesť rozhodné skutočnosti, ktoré umožnia súdu, aby uplatnený nárok alebo obranu proti nemu právne kvalifikoval. Súd tak skúma, či tvrdené skutočnosti možno podriaďiť pod hypotézu niektorej právnej normy tak, aby z dispozície tejto právnej normy bolo možné vyvodiť plnenie. Ak strana uvedie rozhodujúce skutočnosti, z ktorých vyvodzuje tvrdený nárok, ale s týmito skutočnosťami spája nesprávne právne následky, nie je súd viazaný právnym názorom strany sporu a je povinný posúdiť vec podľa tých právnych noriem, ktoré na tvrdený a súdom zistený skutkový stav dopadajú (obdobne uznesenie NS SR 7Cdo/25/2018).

24. Súd vzhľadom na argumentáciu žalobcu Obchodným zákonníkom uvádzanú v žalobe konštatuje, že daný právny vzťah má občiansko – právny charakter a nemožno ho subsumovať pod ustanovenia Obchodného zákonníka, keď nejde o absolútny obchod v zmysle § 261 Obchodného zákonníka

a zároveň nedošlo k dohode o použití Obchodného zákonníka podľa § 262 tohto zákona. Ďalej súd daný vzťah vyhodnotil ako spotrebiteľský v zmysle § 52 ods. 1,3 a 4 Občianskeho zákonníka, keď žalobkyňa pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (žalobkyňa prevádzkuje pohrebnú službu na základe živnostenského oprávnenia) a žalovaná je fyzickou osobou, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

25. Žalobkyňa dodala žalovanej objednané plnenie a žiadala od nej cenu za toto plnenie. Žalovaná vzniesla námietku premlčania argumentujúc, že žalobkyňa mohla uplatniť prvýkrát svoje právo nasledujúci deň po vzniku dlhu, t.j. 19.02.2020. Medzi stranami bolo sporné, od kedy začala plynúť premlčacia doba. Pre ustálenie tohto okamihu je potrebné zistenie, ako bolo dohodnuté zaplatenie ceny. Strany sporu netvrdili, že by sa vopred, t.j. pri uzatváraní zmluvy (dojednávani jej podstatných náležitostí) dohodli na splatnosti dlhu, teda kedy má žalovaná dlh zaplatiť. Splatnosť dlhu nie je podstatnou náležitosťou zmluvy a pokiaľ nie je dohodnutá, Občiansky zákonník pre takúto situáciu v § 563 stanovuje, že dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal. Súd má preukázané, že žalobkyňa opakovane vyzývala žalovanú na úhradu dlhu. Z e-mailovej komunikácie zo dňa 25.02.2020 vyplýva ústna výzva žalobkyne, aby bol dlh splnený dňa 24.02.2020 a upozornenie na právne kroky v prípade neuhradenia dlhu. Jednoznačnú žiadosť na úhradu dlžnej sumy 790 eur aj s rozpisom jednotlivých položiek predstavuje výzva zo dňa 02.03.2020, kde žalobkyňa určila lehotu na plnenie do 04.03.2020.

26. Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť možno odvrátiť námietkou. Trojročná premlčacia doba v zmysle Občianskeho zákonníka plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Za tento deň sa všeobecne považuje deň, keď sa právo mohlo po prvý raz uplatniť na súde, teda len čo mohla byť dôvodne podaná žaloba na súd (actio nata). Ide o objektívnu možnosť vykonať právo bez zreteľa na to, či oprávnená osoba (veriteľ) by mohol právo subjektívne vykonať alebo nie, t.j. či oprávnený subjektívne vedel alebo nevedel o svojom práve.

27. V prípade, ak nebola doba plnenia dohodnutá, ani inak ustanovená, boli v súdnej praxi prezentované rozdielne názory na začatie plynutia premlčacej lehoty. Väčšinový názor vychádzal z toho, že premlčacia doba začína plynúť nasledujúcim dňom po vzniku dlhu (napr. judikát R 28/1984). Opačný názor predstavujúci odklon od uvedeného judikátu spočíval vo viazanosti začiatku premlčacej doby na deň splatnosti dlhu, ktorú sám veriteľ vyvolá výzvou podľa § 563 Občianskeho zákonníka. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/174/2016 z 10.11.2016 (publikovanom pod R 17/2017) podrobne uviedol rozhodnutia týkajúce sa spornej otázky začatia plynutia premlčacej doby v prípade, ak čas plnenia nebol dohodnutý. Konštatoval, že už v judikáte R 28/1984 bol prijatý záver, podľa ktorého „ak nebola doba splnenia dlhu dohodnutá ani inak ustanovená, začína premlčacia doba plynúť nasledujúcim dňom po vzniku dlhu“. Na tomto závere sa ustálila aj neskoršia súdna prax [viď napríklad rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 25/2003, ktoré bolo neskôr publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) ako judikát R 91/2004] zotrvávajúca na tom, že ak doba plnenia nie je určená zákonom, rozhodnutím alebo zmluvou, splatnosť vyvolá veriteľ tým, že dlžníka požiada o plnenie (§ 563 Občianskeho zákonníka). Dlžník je v takom prípade povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo bol veriteľom požiadaný o jeho splnenie. Ak má veriteľ možnosť sám vyvolať splatnosť dlhu, má právo aj vykonať svoje právo vyplývajúce zo záväzku. Pre účely premlčania je preto významný prvý objektívny okamih, kedy tak môže urobiť a požiadať o plnenie. Rozhodujúcim je preto bezpochyby deň bezprostredne nasledujúci po dni, v ktorom dlh vznikol.

28. Ďalej najvyšší súd v cit. rozhodnutí uviedol, že prejednávajúci senát najvyššieho súdu zastáva názor súladný s väčšinovým názorom súdnej praxe (R 28/1984 a R 91/2014) a právnej teórie. S názorom vyjadreným v rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 146/2008 sa senát 3 C nestotožňuje. V zmysle § 563 Občianskeho zákonníka je veriteľ už od vzniku dlhu oprávnený vyzvať veriteľa na plnenie a stanoviť splatnosť dlhu. Opozitný právny názor vyjadrený v rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 146/2008 podmieňuje objektívny charakter začiatku plynutia premlčacej doby, ktorý vyplýva z § 101 Občianskeho zákonníka, tým, že ho robí závislým na subjektívnom prvku - rozhodnutí veriteľa, či výzvou na zaplatenie (§ 563 Občianskeho zákonníka) vyvolá alebo nevyvolá splatnosť dlhu. Akceptovanie názoru o viazanosti začiatku plynutia premlčacej doby na deň splatnosti dlhu a nie na deň vzniku právneho vzťahu, z ktorého dlžníkovi vznikla povinnosť na plnenie, by viedlo k neprípustnému posunutiu

začiatku plynutia premlčacej doby (v zrejmom rozpore s účelom inštitútu premlčania) prakticky na neobmedzenú dobu podľa ľubovôle veriteľa.

29. K rovnakému záveru sa priklonil aj Najvyšší súd Českej republiky v relatívne nedávnom rozhodnutí sp. zn. 31 Cdo 3125/2022 zo dňa 31.05.2023, ktorý zhodnotil, že aj po zmene zákonnej úpravy (pozn. - nový Občiansky zákonník) nenašiel dôvod pre iný výklad súčasného ustanovenia o premlčaní než ten, ktorý bol prostredníctvom záverov plynúcich z R 2/1984, R 73/2010, R 104/2011 a R 10/2014 uplatňovaný pri interpretácii § 101 Občianskeho zákonníka.

30. Vzhľadom na vyššie uvádzané závery o začiatku plynutia premlčacej doby súd dospel k záveru, že nárok žalobcu je premlčaný, keď premlčacia doba začala plynúť prvý deň po vzniku dlhu dňa 19.02.2020 (t.j. nasledujúci deň po poskytnutí služieb spojených s pohrebom dňa 18.02.2020), uplynula dňa 19.02.2023 a žalobca podal žalobu na súd až po uplynutí premlčacej doby dňa 31.07.2023.

31. Ak by aj súd vychádzal z menšinového názoru súdnej praxe, teda že začiatok plynutia premlčacej doby je viazaný na splatnosť dlhu, nárok žalobcu by bol rovnako premlčaný, pretože súd má preukázané, že na zaplatenie dlhu žalobkyňa žalovanú vyzývala už vo februári 2020, následne v marci 2020. Súd sa v tejto súvislosti stotožňuje s tvrdením žalobkyne, že doručenie faktúry v auguste 2020 nie je možné považovať za výzvu v zmysle § 563 Občianskeho zákonníka, pretože preukázateľne predtým žalobkyňa ako veriteľka (opakovane) vyzvala žalovanú na úhradu dlhu.

32. Žalobkyňa vo vzťahu k plynutiu premlčacej doby dôvodila, že táto začala plynúť odo dňa vystavenia faktúry dňa 03.08.2020. Pre takýto záver nie je opora v žiadnom ustanovení Občianskeho zákonníka (navyše akceptovaním takéhoto záveru by bol začiatok premlčacej doby závislý od rozhodnutia veriteľa, kedy faktúru vystaví, čím by mohlo dochádzať k nežiaducemu predĺženiu premlčacej doby).

33. Vzhľadom na záver o premlčaní práva žalobcu sa súd z dôvodu hospodárnosti nezaoberal vecnou dôvodnosťou nároku na zaplatenie sumy 790 eur, jednotlivými námietkami žalovanej uplatnenými v rámci procesnej obrany, ani námietkou žalobkyne spočívajúcej prekážke litispedencie vo vzťahu tvrdeniam žalovanej o škode, ktorá jej mala vzniknúť.

34. Zohľadniac východiská a závery uvádzané vyššie súd žalobu z dôvodu úspešne uplatnenej námietky premlčania zamietol.

35. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého súd prizná strane náhradu trov podľa pomeru jej úspechu vo veci. Keďže bola v konaní úspešná žalovaná, súd jej priznal náhradu trov konania voči žalobkyni v plnom rozsahu, t.j. 100 %.

36. V zmysle § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

37. Súd pre úplnosť uvádza, že žalobkyňu v záhlaví rozhodnutia označil v zmysle § 220 a § 133 CSP menom priezviskom, dátumom narodenia, bydliskom, ako aj údajmi fyzickej osoby – podnikateľa podľa živnostenského registra (žalobkyňa bola v žalobe označená len obchodným menom, miestom prevádzky podnikania a identifikačným číslom; súd na doplnenie podania dodatočne nevyzýval, nakoľko údaje o žalobkyni ako fyzickej osobe vyplývajú zo súdneho registra a údaje súvisiace s podnikaním vyplývajú z verejného živnostenského registra).

Poučenie:

8Csp/109/2023

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Nitra. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Nitre.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je podanie určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že: a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.